

Biserica și Școala

Revista Oficială a Episcopiei

On. Direcțiunea Liceului M. Nicoară Arad II

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APAR

Director: Pr. Demian Tudor

Operă samarineană

S'a mai scris și altădată în coloanele revistei noastre despre necesitatea unei mai atente zăboviri a Bisericii și a slujitorilor săi asupra nevoilor celor mulți. În deosebi atunci când neamul românesc întreg și-a unit eforturile pentru ajutorarea regiunilor năpăstuite de secetă, cuvântul înțelept al Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Andrei a devenit, în coloanele acestei reviste, solia de chemare a preoțimii și a păstoriiților noștri pentru o cât mai grabnică și mai desăvârșită dovadă a iubirii creștine față de cei năpăstuiți. Și de fapt, în urma acestei solii, credincioșii noștri din aceste părți au știut să și răspundă, într'un chip multumitor, chemării Arhipăstorului de a ajuta pe fratele căzut în nenorocire.

Opera aceasta samarineană a Bisericii din aceste părți nu s'a epuizat însă în acest ajutor frățesc trimis celor din Moldova. Ea a fost continuată, e adevărat în chip sporadic și nesistematizat, în singurăticele noastre parohii, așa cum de fapt s'a lucrat și în trecutul apropiat. Din dărnicia ei, sinceră și desinteresată, s'au împărtășit, în anumite cazuri date, toți aceia cari, din cauze independente de voința lor, se găseau în ghiarele unei mizerii ce nu putea să te lase nicidecum indiferent sau nepăsător. Mai mult chiar, de curând P. S. Sa Părintele Episcop Andrei, în dorința de a face din această operă samarineană o preocupare de seamă a Bisericii, a luat în grije Căminul infirmilor din orașul Arad și a dat dispozițiuni concrete pentru protejuria orfelinatului de copii vagabonzi pe care entuziasmul unui călugăr l-a susținut, cu mari greutăți, până în prezent.

Ceea ce vrem să subliniem acum din nou în coloanele revistei noastre, este necesitatea ca fiecare parohie să facă din această operă samarineană, sporadică și incidentală, o permanentă și sistematică aplecare a Bisericii

asupra nevoilor celor lipsiți de pe teritoriul ei, sau eventual chiar și din alte părți unde nevoile mai mari o cer.

E adevărat că a existat și în trecut — și la multe parohii există și azi — așa numitul „Fond al milelor“, din care se întindea, în anumite cazuri, câte o mână de ajutor celui lipsit. Lucrarea aceasta samarineană a fost și este însă ceva prea în mic și cu efecte de o durată prea scurtă pentru cel care era silit să apeleze la puțină ofrandă pe care vistleria destul de săracă a Bisericii i-a putut-o da. Fiecare parohie își are nevoiașii săi, cari necesită un ajutor mai îndelungat din partea celor ce au. Fiecare comunitate își are năpăstuiții, pe cari numai un sprijin mai masiv poate să-i readucă pe cărarea unei mai fericite prosperări. Fiecare comună își are îndeosebi văduvele, orfanii și invalizii cari așteaptă obolul celor cari au fost feriți de năpasta lor. Ori, pentru lacuirea și înlăturarea tuturor acestor lipsuri, Biserica este chemată în primul rând să înmănucheze grija tuturor credincioșilor săi și să determine din partea acestora un ajutor sistematic și frățesc cât mai darnic și cât mai persistent.

Sunt cunoscute azi metodele după cari se organiza în veacurile primare această operă samarineană a Bisericii, ca și rezultatele aplicării ei constante față de cei lipsiți. Atât de bine era organizată această operă, încât în veacul prim de viață creștină se putea spune fără nicio teamă: „Intre noi nimeni nu duce lipsă și toți avem deopotrivă“. „Cel care vreau, dăruiesc cât cred și le încredințez episcopului, iar acesta susține — după liste făcute cu încredere de bărbați și văduve bătrâne — pe orfani, bolnavi, văduve, nevoiași, întemnițați etc.“ spunea sf. Iustin în cel de al doilea veac. Sunt bine cunoscuți apoi, tot în acest veac, acei „alumni confessionis suae“ — bursieri ai

religiei pe care o mărturisesc, de cari face pomenire cu atâta entusiasm Tartullian în al său Apologeticum. Cine nu cunoaște apoi acea solidaritate din veacurile următoare, când creștinii posteau anumite zile cu pâine și apă pentru a putea da costul mâncării economisite pentru cei lipsiți? Sau care dintre noi nu știm că în decursul unor calamități de pe vremea sf. Ciprian și a sf. Vasile cel Mare, Biserica a fost aceea care a organizat acel efort uriaș de salvare și de ajutorare a celor loviți de noianul lor? Dacă la aceste fugare pomeniri din trecut mai amintim apoi lucrarea samarineană a sf. Ioan Gură de Aur, a patriarhului bizantin de mai târziu Tarasie, sau pe cea a sf. Ioan Milostivul, patriarhul Alexandriei, cari întrețineau mii de săraci zilnic sau trimiteau pensii lunare și îmbrăcăminte nevoiașilor de pe vremea lor, înțelegem și mai mult cât de sistematic era organizată această operă samarineană a Bisericii în trecutele vremi.

Vor spune mulți, a fost un trecut sub alte împrejurări și în alte condiții de entusiasm creștin. Acest trecut însă trebuie reactualizat din nou în prezent, trebuie reinviat în puritatea lui dela început, trebuie organizat și sistematizat în așa fel ca el să devină iarăși cea mai splendidă dovadă a creștinătății din noi. Aceasta o vizează de altfel și ordinul dat de Prea Sfințitul Părinte Episcop Andrei cu privire la înființarea comitetelor caritative, ordin pe care în acest chip am socotit să-l subliniem.

T.

Doxologie

Ești dator să-l spui Tatălul tot ce ai pe suflet. Nicio grije să nu-ți pară prea mică și neînsemnată înaintea Lui; după cum nu-i creștinesc nici ca vreo cauză cât de mare s-o fiți de realizată fără ajutorul lui Dumnezeu.

Cazi în genunchi și te roagă totdeauna după marile principii din Tatăl nostru. Întâi cauzele Lui, apoi ale tale și la urmă o slavoslovie pecetluită cu un amăn valabil cât o juruință pe tot ce ai mai scump.

Am citit undeva că rugăciunea e respirația sufletului. După cum sunt în pieptul omului două mișcări, una care aspiră aerul, iar alta care-l expiră după ce a reînnoit sângele, tot așa și sufletul are două mișcări: una care primește darurile lui Dumnezeu, iar alta care I le redă sub forma sfântă a rugăciunii.

Să încerce omul numai să aspire, numai să tragă aer în plămâni și să nu-l mai dea afară. Să vadă ce păfește! La fel dacă suprîm rostul rugăciunii, și

se poate lua și rostul existenței: „mă părăsești, te voiu părăsi” (Deut. 31, 16-17).

E adevărat, că numai și o singură creatură rezonabilă poate, prin omagiile sale, să rețină Providența înălțată la guvernarea universului; atât e de superior un astfel de suflet restului de lume. Dar e tot așa de adevărat, că dacă printr'o imposibilitate, toate sufletele ar înceta deodată să se roage, Dumnezeu ar lăsa să-l cadă din mâinile împărătești frânele universului și într'o clipeală de ochi totul s'ar prăbuși.

Omul e dator să se roage odată pentru sine, în virtutea naturii sale și-apoi în numele creaturilor, adecă în virtutea demnității sale, care-l face rege al naturii. Oricât s'ar legăna copacii, florile și astrele către ceruri, ca niște urne și cădelnițe urlașe, dacă nu urcă din ele simfământul viu, rugăciunea omului, ca fumul tămâii (Ps. 140, 2) în zadar e toată sbătala firii. Alexandru cel Mare, Scipio, Cesar și toți marii conducători ai lumii, dacă n'ar fi avut martori ai faptelor lor decât caii, armele și steagurile învingătorilor, arborii, drumurile, mările, monumentele capitalelor, pământul și chiar astrele, dacă n'ar fi auzit poporul cântându-le vitejia și preamărindu-le faptele, doară ar fi murit de întristare și desnădejde, cu toate trofeele lor cu tot.

Dumnezeu neputând fi slăvit decât printr'un act inteligent și liber, creaturile au nevoie de un reprezentant, un interpret care să le împlinească această mare datorie. E omul. Omul e preotul lor. Prin el se roagă universul, omul își împrumută făpturilor inima și gratul.

En donnant un langage à toute creature.

Prête pour adorer sa voix à la nature (Lamartine).

Cu mine împreună, puținul și deșertul om, cu David cel din ultimele clipe ale vieții sale (I Paralip. 29, 11), tot ce există sub picioarele Tale, slavoslovese cu glas înalt și se juruește, că nu este împărăție și putere și mărire ca a Ta. Așa să fie! Să nu mai fie altfel!

Pr. Gh. Perva

Hirotonia, impediment la căsătorie

Cu toate că din punct de vedere obiectiv căsătoria a doua a preoților privește legislația milenară a Bisericii ortodoxe întregi, totuși din discuțiile subiective, de cele mai multeori interesate, pro sau contra, problema face impresia furtunii într'un pahar de apă. Desigur, că pentru cei loviți de nenorocirea de-a fi rămas văduvi, recăsătorirea are însemnătate capitală. Dar statistica imparțială ne arată că în eparhia noastră — și, prin analogie aproximativă, în patriarhia română întregă — chestiunea nu e chiar

atât de presantă precum vreau unii s'o înfățișeze. Într'adevăr eparhia Aradului are azi 17 văduvi, din totalitatea de 274 preoți, adică 6, 2%, dintre care abia 6 inși, adică 2, 1%, sunt preoți relativ tineri, a căroră recăsătorire ar fi socotită ca motivată. Fiindcă cei mai în vârstă n'au motiv s'o pretindă. Iar aceștia tineri n'au îndreptățirea legală.

Pentru obținerea îndreptățirii legale, problema s'a pus până acum cu atâta insistență, încât au luat-o în discuție și unele sinoade bisericești în Rusia, începând cu secolul al 17-lea, iar printr'un ucaz din 1724 li s'a acordat preoților văduvi dreptul la recăsătorire, dar numai cu condiția ieșirii din cler. De atunci chestiunea fu mereu agitată, încât și Congresul Panortodox din 1923 dela Constantinopol, printre alte hotărâri ad referendum a propus și pe aceea a recăsătoririi preoților deveniți văduvi prin deces, până ce va fi „soluționată definitiv la un sinod ecumenic“ (Dr. Radovan Kazimirovici: Situația de Drept bisericesc a Bisericilor ortodoxe răsăritene, trad. de U. Kovincici și Dr. N. Popovici, Arad, 1927 pag. 108.

Las' că afară de un sinod ecumenic niciun alt sobor, și cu atât mai puțin episcopii în particulă n'au cădere să hotărască în această privință, ori să dea dispense. Pentru aceasta trebuie cel puțin o autoritate egală primului legiferant. „Legea care oprește căsătoria a doua a preoților a fost dată de un sinod ecumenic. După praxa bisericească orice lege poate fi cassată, respectiv modificată, sau de autoritatea ce-a dat-o, sau de-o autoritate mai naltă. Canoanele unui sinod ecumenic pot fi modificate sau desființate tot numai de un sinod ecumenic. Aceasta e concluzia necesară din legislațiunea bisericească“ (Dr. V. Găina: Admisibilitatea căsătoriei a doua a preoților Cernăuț 1907 pg. 26). În virtutea acestui principiu de drept nici modalitatea preconizată de mulți prea grăbiți să se legifereze căsătoria a II-a a preoților prin „consensus ecclesiae dispersae“, adică aprobarea ulterioară prin consimțământul scris al Bisericilor particulare pe rând, nu este deloc indicată. Dacă s'a procedat astfel cu Mărturisirea Ortodoxă a lui Petru Movilă, nu se poate urma la fel în cazul căsătoriei a doua a preoților. E o mare diferență între precizarea expresă a unor adevăruri de credință latente în Tezaurul Ortodoxiei, cum e cazul cu Mărturisirea Ortodoxă, și între aducerea unei hotărâri diametral opuse nu numai unor canoane stabilite în epoca patristică a Bisericii, operație incompatibilă cu asistența continuă a sf. Duh asupra hotărârilor sinodale ecumenice, dar și în contradicție cu spiritul credinței noastre. Într'adevăr Mitropolitul Movilă, ca reprezentant al reacțiunii ortodoxiei constante față de niște învinuiri nedrepte, n'a făcut altceva decât să sistematizată în catechismul său adevăruri cunoscute și aprobate de mai înainte de întreaga Bi-

serică Ortodoxă, care prin consensul ei unanim a întărit ceea ce aprobase mai de mult prin sinoade, sau ceea ce zăcea de veacuri în tradiția și spiritul ei.

Deci chestiunea nu e tocmai așa de simplă. În cazul de față nu-i vorba numai de-o hotărâre disciplinară. Și iarăș: nu e numai o chestiune de drept canonic, ci totodată și de drept divin. Problema în fond s'ar putea exprima lapidar așa: *este sau nu este hirotonia un impediment, legal și real, la căsătorie?* Dar în expunerea ei o vom privi dintr'un întreit punct de vedere: al sf. Scripturi și al sf. Tradiții în care includ, ca expresie juridică a Tradiției bimilenare, și canoanele, precum și din punctul de vedere al spiritului Ortodoxiei.

Sf. Scriptură ne dă în această privință textul lămuritor la I Timotei 3, 2, că episcopul (deci și preotul, care pe atunci intra în aceeași noțiune cu cea de episcop) trebuie să fie neprihănit „bărbat al unei femei“. — „μᾶλλον ἄνδρα“.

Din capul locului se vede că în acest citat sf. apostol Pavel exclude poligamia. Dar poligamia poate fi luată în sensul strict al cuvântului ca poligamie simultană, adică o conviețuire căsătorală cu mai multe soții deodată; sau în sensul de poligamie succesivă, adică trăirea căsătorală cu mai multe soții pe rând, după moartea sau divorțul respectivelor soții; sau poate excluderea poligamiei este absolută, în sensul unei monogamii stricte, adică o singură soție în toată viața. Care din aceste trei alternative o vizează Apostolul?

Nici nu poate fi vorba de poligamia simultană, fiindcă chiar contextul capitolului 5 din ep. I către Timotei la v. 9 e vorba despre „soția unui bărbat“ — „ἕνα ἄνδρος γυναῖκα“. Prin analogie, dacă sf. Pavel s'ar fi gândit în cap. 3 la poligamia simultană, am putea admite că aci s'ar fi putut gândi la poliandria simultană, eventualitate cu totul exclusă, pentru că poliandria era pe atunci absolut necunoscută.

Afară de aceasta, poligamia simultană nu exista realmente ca instituție nici în lumea păgână. La Greco-Romani nu numai că nu exista, dar legile o pedepseau întocmai ca adulterul (ef. exegetul Bisping). În Evanghelii, în epistola către Romani 1, 24 sq și în celelalte epistole nu aflăm niciun cuvânt despre poligamia simultană. E drept că pe vremea aceea, după mărturia sf. Ioan Hrisostomul, oamenii erau „foarte imorali“, dar din aceasta nu reiese că acei păgâni ar fi fost poligami. Mărturiile scriitorilor și istoricilor de pe atunci, înscricțiile funerare, toate atestă că poligamia n'a fost admisă, în general. Deci dacă nu exista, ce rost avea s'o combată Pavel? El nu se lupta niciodată cu vântul. Așa încât nu rămâne decât presupunerea că *ap. Pavel s'a referit aci la poligamia succesivă și a combătut-o*. Că s'a referit la ea nu încapă nicio îndoială. Dar el s'a referit la poligamia succesivă în chip limitativ,

combătând-o. Căci nu avea doar niciun înțeles, dacă-l odată exclusă ipoteza poligamiei simultane, să mai amintească de cea succesivă ca o restricțiune: „bărbat al unei femei“, fără numai în cazul că o înțelege ca unica femeie în viață. În felul acesta am ajuns la *monogamia absolută*, care cred că e părerea lui Pavel, pentru următoarele motive:

Unii dintre împotrivorii căsătoriei după hirotonie — Dr. E. Volutschi, Dr. V. Gheorghiu — și maicuseamă al doilea, care tratează chestiunea numai din punct de vedere exegetic, remarcă în sprijinul opiniei lor că sf. Pavel a pus numeralul „*unui*“, chiar la începutul expresiunii citate, anume pentru ca să-i accentueze înțelesul absolut de „*unica*“, adică: „*bărbat al unei singure femei*“. Tot dânsul afirmă în broșura: „Ce spune sf. ap. Pavel despre căsătoria preoților“ că a doua căsătorie în genere nu era binevăzută nici la păgâni.

Este fapt cunoscut că și la păgâni cel căsătorit o singură dată, și îndeosebi cea căsătorită o singură dată (univira) erau în mare cinste. Se pretinde că pontifex maximus la Romani și chiar flaminii trebuiau să fie căsătoriți o singură dată. La preoții evrei se cerea o singură căsătorie (Lev. 21, 7), afară de excepțiile legiferate în general la oamenii de rând pentru ridicarea seminței (Fac. 38, 8; Rut. 3, 9; Deut. 25, 5-6; Mt. 22, 24), când ființa neamului era amenințată. Totuși era de laudă văduvia Iuditei (16, 26) și a prorociței Ana (Lc. 2, 31). Deci e natural ca sf. Pavel să fie *influențat și de concepția medtului său înconjurător despre căsătorie*. Și dacă se cerea o ținută neexcepționabilă păgânilor și Evreilor, cu atât mai mult trebuie să ne închipuim că a cerut sf. Pavel dela religia mai superioară pe care a lămurit-o în epistolele sale.

Această idee se precizează luând în considerație contextele pauline pe lângă textul I Tim. 3, 2. Aceasta cu atât mai vădit, cu cât susținătorii căsătoriei a doua a preoților le citează în favorul tezei lor, spunând că după acele texte (Rom. 7, 3; I Cor. 7, 39; I Tim. 5, 14) Apostolul n'a socotit căsătoria văduvilor reprobabilă în creștinism, și a recomandat-o, oprind numai poligamia simultană, nu și pe cea succesivă. Adecă ar fi cerut numai o monogamie actuală. În toate aceste texte însă e vorba de *recăsătorirea laicilor, nu a preoților văduvi*, lucru admis până la a III-a oară de legislația noastră bisericească. Bogat în concluzii e întreg cap. 7 din epistola I către Corinteni, în care Apostolul Neamurilor scrie că „e bine că omul să nu se atingă de femei“, „căci doresc ca toți oamenii să fie așa cum sunt și eu“, adică celib; „*tar celor necăsătoriți și văduvelor le zic: bine este să rămână ca mine*“; „de ești legat de femei, nu căuta despărțenie; de te-ai deslegat de femei, nu căuta femei“; „femeia e legată prin lege cât trăește bărbatul ei; dacă însă

moare bărbatul ei, e slobodă să se mărite cu cine vrea, decât numai după legea Domnului. Dar după socotința mea, e fericită de va rămâne așa nemăritată, și socot că și eu am Duhul Domnului“. Din toate aceste sfaturi se vede clar că starea ideală considerată de Pavel este starea sa proprie de necăsătorire, prin urmare și de văduvie curată. Iar recăsătorirea este numai o concesie făcută slăbiciunii omenesci (v. I Cor. 7, 2 și 9). Deci nu e lege generală optimă. Nu se poate face aci deosebire între această concesie pretinsă de susținătorii recăsătoririi preoților ca izvorată din dreptul divin și între sfaturile Apostolului numite de drept omenesc. Fiindcă Pavel spune expres: „*socot că și eu am Duhul Domnului*“ (I Cor. 7, 40). Aceeace e inspirat de Duhul Domnului e de drept divin și vrednic de urmat. Afară de aceasta *la locul din I Tim. 3, 2 nu se spune nicăieri că sf. Pavel își dă numai sfatul său, și nu porunca Domnului*. Tot așa precum și învățătura sf. Părinți ca și hotărârile Sinoadelor ecumenice se înglobează în acelaș drept divin de vreme ce toți au lucrat sub inspirația aceluiaș Duh Sfânt,

Așadar sf. Pavel admite pentru laici recăsătorirea, fiindcă o socotea, ca și sf. Vasile cel Mare mai apoi, ca un „leac pentru desfrânare“. Dar la niciun caz n'o putea admite la preoți, dela care cere să fie fără prihană (I Tim. 3, 2), cum însuși spune, întrebuițând cuvântul *ἀπεριχρηστος* (fără prihană), care provine numai în acel loc citat, și care în ce privește intensitatea e superior cuvântului *ἀνεκκλητος* (tot cu înțelesul: fără prihană). Acelaș Apostol poruncește ca episcopul sau preotul să fie înfrânat (*ἐγκρατής*), ceea ce nu se potrivește cu recăsătorirea preotului, care nu se poate numi înfrânat, dacă nu poate rămâne văduv. Așa că sfatul lui Pavel dela I Cor. 7, 8-9: „Iar eu zic celor necăsătoriți și văduvelor: bine este pentru ei să rămână ca și mine; dacă însă nu pot să se înfrâneze, căsătorească-se“ nu privește pe clerici, ci pe mireni.

Dacă totuși am admite că sf. ap. Pavel în epistolele sale oprește numai poligamie simultană, și nu și pe cea succesivă, ar trebui să rezulte de aci două ipoteze: sau 1) că Pavel a încuviințat căsătorirea a II-a a preoților, ceea ce e cu neputință de admis, după toate probele aduse mai sus, din calitățile pretinse de el clerului, cât și din faptul că el era celib; sau 2) că din contră pe acele timpuri nu exista de fapt poligamie simultană și deaceia nici n'o amintește, *ci el oprește poligamia succesivă*. Aceasta a doua ipoteză e mai verosibilă. Căci dela celibatul său până la a doua sau poate și a treia căsătorie a preoților e o distanță pe care de bună seamă Pavel n'ar accepta-o.

(Va urma)

Presviterul B.

Despre ce să predicăm?

Duminea a 28-a după Rusalii, a strămoșilor, despre: CER ȘI PĂMÂNT.

Sfânta Evanghelie despre cina cea mare este chemarea lui Hristos Domnul către toți oamenii pământului să se pregătească pentru împărăția cerurilor. Dar Evanghelia ne arată și cum ascultăm noi chemarea. Aci se aseamănă cu glasul clopotului care ne chiamă în sărbători și Dumineci la sfânta Liturghie. Unii nu găsim vreme, alții ne facem de lucru. Aproape totdeauna se nimerește ceva să ne lege, să nu ne lase să ne gândim la suflet. Așa spune și Evanghelia: Unul a fost cu grija la țarină. Și altul a zis: *Cinci perechi de boi am cumpărat și merg să-i încerc. Rogu-te să mă ierți* (Luca 14, 19).

Nici cel cu țarina, nici acesta cu boii nu aveau dreptate. Celalalt zicea că trebuia să meargă și de aceea nu putea veni. Acesta cu boii poate ar fi putut amâna încercarea, dar era pe cale când au venit să-l cheme și s'a folosit de prilej ca să nu meargă la cină. Ei înșiși s'au dat de gof însă, prin felul cum au respins chemarea. Așa se trădează făcătorii de rele, prin câte o vorbă scăpută. Și cel cu țarina și acesta cu boii s'au scăpat de au spus adevărul, anume că țarina era cumpărată, boii erau cumpărați, și unul și altul făcuseră tocmeala. Nu era neapărată trebuință să meargă în ziua și ceasul cinei să vadă sau să încerce, cum au scornit ei.

Altădată Mântuitorul ne spune că tot așa își scorneau oamenii vorbe și fapte ca să nu asculte învățătura lui Noe. Sfânta Scriptură ne arată în puține cuvinte, dar foarte limpede, că Dumnezeu a vestit dinainte lui Noe, că va pierde pe oameni: Pierde-voiu de pe fața pământului pe omul care l-am făcut. Dela om până la dobitoc și dela târtoare până la păsările cerului, tot voiu pierde, căci îmi pare rău că le-am făcut (Facerea 6, 7). Vestirea aceasta a fost o chemare la pocăință și Noe, ca ales al lui Dumnezeu, a chemat și a învățat pe oameni așa cum altădată a mers prorocul Iona să cheme la pocăință pe cei din cetatea Ninive. Chemarea făcută de Iona a fost ascultată, dar a lui Noe nu și toți erau învârtoșați în fărădelegi. Și a căutat Domnul Dumnezeu spre pământ și iată, era stricat, căci tot trupul se abătuse dela calea sa pe pământ (Facerea 6, 12). Toți mâncau și beau, se însurau și se măritau, până în ziua când a intrat Noe în corabie (Matei 24, 38). Din pricina mănării, a băuturii, sau pentru însurătoare și măritis, pentru țarină și rășniță n'au avut vreme să primească chemarea lui Dumnezeu făcută prin Noe, alesul său.

Astăzi răspunsul poate să fie cu alte cuvinte prin care respingem chemarea lui Dumnezeu, dar înțelesul este același: N'avem, vreme, avem mult de lucru. De bună seama că trebuie să lucrăm și încă mult. Pământul se cere arat și însămânțat cu temei și cu toată tragerea de inimă. Dobitoacele se cer hrănite, țesălate și adăpate cu toată dragostea. Pentru aceasta ne-a așezat Dumnezeu pe acest pământ, ca lucrându-l și îngrijindu-l, săpând și arând, semănând și plivind să-l înfrumusețăm, să facem din el un nou raiu pământesc și pe el să putem noi și urmașii noștri să trăim o viață mai frumoasă. Priviți păsările: cu câtă osteneală și dragoste își face rândunica un cuib! Se lasă de tot ușor din zbor pe pământul cu tină, pigulește tina, o amestecă în cioc de o face mai lipicioasă și mai tare. Ea însă nu-și lasă nici piciorușele murdare, nici ciocul, iar penele totdeauna scilipsesc pe ea de curățenie. Adună fire de fulgi și-și face cuibul moale și cald. Rândunica însă, oricât ar fi de zorită, găsește câteva clipe să se așeze pe o creangă și să-și cânte bucuria. Toamna apoi pleacă lăsându-și cuibul. Numai omul să nu-și găsească vreme și pentru suflet?

Dumnezeu știe că trebuie să lucrăm, căci din voia și din porunca lui lucrăm. Așa cum pleacă păsările călătoare să se mute în alte țări, nouă ni se cere să avem privirea îndreptată spre împărăția cerurilor, unde suntem chemați să ne mutăm după ce ne-am făcut datoria pe pământ.

Unora li se pare că ar trebui să lepădam orice grijă lumească, să nu mai muncim, să nu mai îngrijim animalele din preajma noastră, ci să ne retragem undeva în pustie și acolo să ne rugăm fără de sfârșit. Dar pustnicii, dintre care mulți au ajuns să fie numărați între sfinți, au muncit și încă foarte mult, săpând și cultivând pământul, împletind coșuri, crescând animale. Ei ni sunt dați ca exemple tocmai pentru că au știut să-și însoțească munca brațelor cu o necurmată rugăciune, cu privirea sufletului mereu îndreptată spre împărăția cerurilor.

Numai cei din ținutul Gherghesenilor n'au știut să-și împărțească vremea să asculte și cuvântul lui Dumnezeu din gura Mântuitorului. Numai bogatul ce se îmbrăca în porfiră și în visou nu-și putea închipui că sfărșimturile ce cădeau dela masa lui încărcată, ar fi putut să fie date săracului Lazăr. Numai bogatul căruia i-a rodit țarina nu se putea gândi că și alții au gură în care se cere să dai o bucată de pâine. Numai cel fără inimă nu-și poate împărți inima și vremea între datoriile pământești și între cele ale împărăției cerești. Dumnezeu cere și una și alta dela noi: vrea să lucrăm, să creștem pomi și animale, dar vrea să nu uităm că felul cum lucrăm

pe pământ, e numai dobândirea vredniciei sau a nevredniciei de a intra în împărăția cerului. Numai cel fără inimă și fără judecată vede nepotrivire între lucrarea de pe pământ și între privirea spre cer.

Despre sfântul Vasile cel Mare știm că știa să și împărțească vremea, de ajungea la toate: slujea și predica, cetea și scria, cerceta bolnavi și-i îngrijea, aduna averi mari de zidea spitale și ajuta pe cei săraci, lucra și se ruga. În adevăr, când ești ordonat, când îți implinești fiecare lucru la timpul său, ajungi să le poți face pe toate. Când lucrezi, fie cu brațul, fie cu mintea, lucrează în așa fel ca în munca ta să se vadă împlinirea poruncii lui Dumnezeu. Atunci nici țarina, nici boii nu vor putea să te despartă de Dumnezeu. Munca ta îți va ajuta să ai o credință luminată despre Dumnezeu, despre om, despre rânduiala și scopul lumii.

Dar și în viața de toate zilele e mai de preț omul ordonat decât desordonatul. Lucrau într-o pădure la tăiat de lemne mai multe sute de oameni, veniți din felurite părți ale țării. Tocmeala a fost să li se plătească în acord. Lacomii să câștige mult, unii s'au repezit la tăiat de dimineața până seara târziu, fără să odihnească, fără să mănânce. Au și tăiat în ziua întâia mai mult decât alții, dar a doua zi nu mai erau buni de nimica. Corpul cere odihnă ca să poată munci mai departe, cere și hrană ca să prindă putere nouă. Dar omul are și suflet, care și cere odihna și hrana sa. Corpul se odihnește pe pământ și se hrănește din cele de pe pământ. Sufletul se odihnește și se hrănește cu cele din cer.

Se zice că cei bogați, se încred în bogățiile lor și de aceea nu poartă grijă de suflet. Nu-i adevărat însă, căci dacă s'ar încrede în ceea ce au, n'ar alerga mereu după altele și după tot mai multe. Adevărul este că cel ce nu se gândește la împărăția cerurilor, nu cunoaște primejdia bogăției.

Cel care și-a cumpărat țarina, ar fi avut vreme să o are, să o lucreze cât știa el de bine; dacă ar fi fost ordonat, ar fi putut să meargă și la cină. Cel cu cele cinci perechi de boi, ar fi avut vreme să îngrijească de ei, să-i pună la jug, să-i încerce; de-ar fi fost un om întreg, și-ar fi făcut vreme să meargă și la cina cea mare. Iar tu, oricât ai avea de lucru și oricât ai fi de harnic, nu uita că și corpul tău are trebuință de odihnă și mai ales că sufletul cere hrană, fără de care se însălăbățește.

Ci căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și acestea (de pe pământ) toate se vor adăuga vouă (Matei 6, 33).

Informațiuni

MULTUMITĂ ARHIEREASCĂ

P. Sf. Sa Părintele Episcop Andrei mulțumește pe această cale tuturor celor cari i-au trimis felicitări de ziua numelui.

■ **Duminecă 30 Noembrie a. c. a avut loc în catedrala sf. Patriarhii din București, hirotonirea intru arhieru a I. P. C. Arh. Firmilian Marin, noul Arhiepiscop al Craiovei. Taina hirotoniei a fost oficiată de I. P. S. Iustinian Marina, noul Mitropolit al Moldovei, P. P. S. S. Atanasie Dincă și Veniamin Sinaitul, inconjurați de un mare sobor de arhimandriți și preoți, în prezența dlui ministru Stanciu Stoian și a altor reprezentanți de seamă ai vieții noastre bisericesti.**

Tot în aceeași zi, la sf. Mănăstire Cernica a fost hirotonit intru arhieru P. C. Sebastian Rusan, noul Episcop al Maramureșului. Taina hirotoniei a fost slujită de I. P. S. Eftrem, P. P. S. S. Arhieru Pavel Ploșteanu și Galaction Cordun, în prezența Dlui Gh. Arghiropol, secretar general la Președinția Consiliului de Miniștri, a P. C. Dr. Ioan Vască, secretar general la Ministerul de Culte și alții.

■ **Misiuni religioase în parohia Chier.** Conform planului întocmit de P. S. Sa Părintele Episcop Andrei în cadrul săptămănei de retragere dela sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, preotul E. Bența, misionarul tractului Șiria, a organizat în zilele de 28-30 Noembrie a. c. misiuni religioase în parohia Chier, păstorită de preotul Octavian Roșu. La aceste misiuni a participat din partea sf. Episcopiei, preotul I. Ungureanu.

În primele două zile s'au oficiat slujbe religioase în sf. biserică și s'au făcut vizite în comună. Duminecă 30 Noembrie a. c. s'a slujit sf. Liturghie, după care a avut loc o procesiune la cimitir, unde s'a oficiat parastas pentru morții parohiei, iar în curtea bisericii pentru eroi.

La reușita acestor misiuni și-a dat concursul corpul didactic în frunte cu directorul școlar A. Manu. O deosebită impresie a făcut asupra credincioșilor un grup de tinere cari s'au mărturisit și cuminecat.

Pătrunși de cuvântul Evangheliei vestit din prilejul acestor misiuni, credincioșii au făgăduit că-și vor da tot concursul pentru repararea și înfrumșetarea Casei Domnului.

Cor.

■ **Societatea Academică „Episcopul Grigorie” a studenților dela Academia de Teologie din Arad, a comemorat Sămbătă 29 Nov. 1947, într-o ședință festivă, pe Marele Mitropolit al Românilor ardeleni, Andrei Baron de Șaguna.**

Cuvântul comemorativ despre viața și activi-

tatea Mitropolitului Andrei Baron de Șaguna a fost rostit de dl Romulus Șiclovan, student anul IV, președintele societății; Dl Const. Indricău, student anul I, a recitat poezia „Omul”, iar corul studenților sub conducerea P. C. S. prof. Petru Bancea a intonat impresionantul imn „La mormântul Marelui Andrei”.

În încheiere, P. C. S. Părintele Dr. Ilarion V. Felea, în cuvinte pline de avânt, a mulțumit studenților pentru gestul lor și i-a rugat să ducă de-a lungul vieții lor, amintirea marelui ierarh, dătător de legi și datini.

■ **Congresul panortodox**, ce urma să se țină în toamna acestui an la Moscova, a fost amânat pentru vara anului 1948 din cauză că nu s'au putut face toate pregătirile necesare în acest scop.

■ **Prea Sfinția Sa Dr Partenie Ciopron**, Episcopul Armatei, a demisionat din calitatea de Episcop Locotenent al Episcopiei Romanului.

■ **Dl profesor Ioan Nistor** a fost numit în postul al doilea de secretar general al Ministerului de Culte.

■ **Misiuni de hram**. Sărbătoarea Intrării în biserică a Maicii Domnului din acest an a dat o binecuvântată ocazie parohiei Mândruloc să-și serbeze hramul bisericii după cuviință. Pregătirea serbării s'a făcut prin I. P. C. cons. referent Caius Turicu care în calitate de misionar permanent activează în această enorie începând cu 1 Nov. a. c. Secundat de părintele misionar tractual Mihai Morgovan, au reușit ca împotriva „grijilor Martei”, potrivit-se praznicul pe zi de târg săptămânal, totuși să participe credincioșii într'un număr însemnat, împărtășindu-se mulți și de sfintele Taine.

Soborul sf. Liturghii a fost pontificat de Ic. Stavr. C. Turicu asistat de C. Preoți I. Pascu și M. Morgovan. La priceasnă a cuvântat părintele consilier C. Turicu despre „Vrednica prăsnuire a hramului”, iar la parastasul oficiat pentru binefăcătorii bisericii locului, părintele M. Morgovan a arătat pilduitoarele înfăptuiri ale înaintașilor vrednici: preotul Iancu Ștefănuțiu, învățătorul cântăreț Petru Colțeu și binefăcătorii Alexandru Bozgan și Petru Rujan, care au înzestrat parohia cu case și clopote.

După masă elevii școlii primare, conduși de d. director Pascu Cociuban, au dat o serbare școlară cu program variat de cântări și recitări de poezii religioase în cadrul cărui a și-a desvoltat conferința „Din trecutul parohiei Mândruloc” dl. insp. șc. în retr. Nicolae Cristea, ascultat cu vădită atenție de public, elevii și intelectualii comunei.

Asistența s'a depărtat la vatra familiară cu mângâierea împlinirii unui act de înaltă recu-

noștință pentru înaintașii cari au dat pilde de înfăptuiri, urmând ca să pășească cei de azi pe urmele lor, realizând o Casă Culturală, ce lipsește încă în această fruntașă comună. **Cor.**

■ † **Protopop Stavrofor Dr Sebastian Stanca**. Duminecă 9 Noembrie a. c. s'a stins din viață la Sibiu, în vârstă de 69 ani, Protopopul Stavrofor Dr Sebastian Stanca, fost consilier referent la Episcopia Vadului, Feleacului și Clujului. Regretatul dispărut a fost o figură preoțească binecunoscută în viața bisericească și publicistică de dincoace de munți. S'a impus în deosebi prin publicațiile sale de cuprins istoric, între cari monografia asupra Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului publicată în anul 1930, ca și documentata lucrare despre „Viața și activitatea Episcopului Vasile Moga”, ocupă un loc deosebit de important în istoriografia noastră bisericească.

Înmormântarea regretatului defunct a avut loc în ziua de 11 Noembrie a. c., prohodul fiind slujit în catedrala mitropolitană din Sibiu de către un sobor de preoți în frunte cu P. S. Arhieru-vicar Teodor Scorobet.

Dumnezeu să-i facă odihnă veșnică dimpreună cu cei aleși ai Săi!

■ **Donații**. Pentru refacerea inventarului Academiei de Teologie din Arad, s'au încasat până la 30 Nov. c. următoarele sume: Parohia Arad 1540 lei, Târnova, Gurahonț și Arad-Șega câte 1000, Pădureni 1800, Rovine 2000, Bonțești 500, Peregul-mare 60, Pecica 8610, Șteia 160, Nădlac 9000, Școala de Dumineca din Nădlac 7000, Bărzava 1210, Dumbravița 200, Monoroștia 100, Odvoș 1050, Tomești 860, Strâmba 70, Tiulești 130, Valea-mare 115, Pr. Nicolae Cimpoș Jimbolea 2000, Parohia Buhani 800, Colecta Academiei 3700. **Total 43.950 lei.** Dacă fiecare parohie din Eparhie și-ar împlini datoria față Academia sinistrată de războiu măcar în condițiile în care și-au împlinit-o parohiile de mai sus, primele și cele mai urgente greutăți ar putea fi învinse. Așteptăm.

† **Agra Guleș născ. Tămășdan**, soția protopopului Vichentie Guleș din Șofronea, protopopiatul Arad, a încetat din viață, în vârstă de 60 de ani în ziua de 28 Noembrie a. c. după o lungă și grea suferință. Defuncta a fost o preoteasă vrednică, soție devotată și o mamă bună, din pilda căreia parohienii au avut ce învăța.

Înmormântarea adormitei în Domnul a avut loc în ziua de Duminecă 30 Noembrie a. c. prohodul fiind slujit în sf. biserică de către soborul preoțesc alcătuit din Ic. Stavr. Florea Codreanu, protopopul Aradului, Prot. Dr. Ilarion V. Felea, Rectorul Academiei Teologice din Arad și preoții Ioan Moțiu și Lazăr Don din Curtici, de față fiind îndurerata familie și un număr mare de parohieni.

Împărtășind durerea fratelui nostru întru Hristos, rugăm pe Atotmilostivul Dumnezeu, să-i facă adormitei odihnă veșnică întru împărăția Lui.

Comunicat

Invităm pe toți P. C. Preoți să constituie în fiecare parohie câte *un c mitet* pentru îmbrăcarea copiilor săraci din parohie.

În fruntea comitetului este de dorit să stea *maica preuteasă*, având ajutorul unor femei și bărbați cunoscuți ca cei mai darnici.

Intrucât nu vor putea fi cumpărate stoffe, pânzeturi, ghețe etc. noi, să se colecteze lucruri vechi și din acelea să se confecționeze îmbrăcăminte și încălțăminte pentru copiii săraci.

Aceste daruri să fie predate celor lipsiți în preajma sărbătorii Nașterii Domnului în cadrul unei serbări, fie independent fie în colaborare cu alte societăți de binefacere.

Arad în 1 Dec. 1947

† ANDREI
Episcop

AVIZ

P. C. Preoți, cari călătoresc la Arad pot fi găzduiți peste noapte, pe lângă o taxă modestă, în camera de oaspeți dela Academia Teologică.

Nr. 3823-1947.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei *Măderat I*, protopopiatul Șiria, se publică concurs repetit, prin alegere, cu termen de 30 de zile.

VENITE:

1. Folosința sesiunii parohiale în extensiunea ei de azi, 24 jugh. cad. din cari circa 3 jugh. sunt plantate cu vie.

2. Folosința casei parohiale, în edificiul fostei școale confesionale Nr. 335.

3. Stolele și birul legal.

4. Salarul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa primă. Dela recurenți se cere calificatiune preotească pentru parohii de clasa primă.

Alesul va suporta din al său toate impozitele după beneficiul preotesesc și își va îndeplini toate obligațiunile legate de funcțiunea de preot duhovnic.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, adresate către Consiliul parohial ort. rom. din Măderat, se vor înainta în termenul concursului, Consiliului eparhial ort. rom. din Arad.

Recurenții admiși la candidare, se vor prezenta în sf. biserică din Măderat, cu prealabila încuviințare a protopopului tractului Șiria, pentru a servi, cânta, cuvânta și a face cunoștință credincioșilor.

Din ședința Consiliului parohial a parohiei Măderat dela 20 Iulie 1947.

Aprobat în ședința Consiliului eparhial ort. rom. dela 13 Noembrie 1947.

† ANDREI,
Episcop

Traian Ciblan,
cons. ref. ep. 2-3

Nr. 3788/1947.

Se publică concurs, prin numire, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea postului de preot ajutor, cu drept de succesiune, pe lângă preotul Remus Oancea dela parohia Sfânta Ana, protopopiatul Șiria.

VENITE:

1. 1/2 din sesiunea parohială, 16 jug. cad.

2. Venitele stolare legale.

3. Salarul de Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa I. În lipsă de recurenți calificați de clasa primă, se admit și recurenți de clasa II.

Preotul ajutor numit va suplini pe preotul paroh Remus Oancea la toate serviciile publice și particulare, în și afară de biserică, va catehiza elevii dela școalele primare și gimnaziul unic și va conduce Oficiul parohial.

Preotul ajutor numit va achita din al său toate impozitele după beneficiul său.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 2 Decembrie 1947.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian
cons. ref. eparhial.

A apărut!

A apărut!

Biblioteca „Calea Mântuirii“

Nr. 4-5.

MÂNTUIREA

de

Prot. Dr. ILARION V. FELEA

Diecezana Arad 1947.